

Czwartek, 15 września 2022 r.

P9_TA(2022)0330

Konsekwencje suszy, pożarów i innych ekstremalnych zjawisk pogodowych: zwiększenie starań UE w walce ze zmianą klimatu**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 września 2022 r. w sprawie konsekwencji suszy, pożarów i innych ekstremalnych zjawisk pogodowych: zwiększenie starań UE w walce ze zmianą klimatu (2022/2829(RSP))**

(2023/C 125/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z 28 listopada 2019 r. w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640) oraz swoją rezolucję w tej sprawie z 15 stycznia 2020 r. ⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) ⁽³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 20 maja 2020 r. pt. „Gotowi na 2030»: przybliżenie natury do naszego życia” (COM(2020)0380) oraz swoją rezolucję w tej sprawie z 9 czerwca 2021 r. ⁽⁴⁾,
- uwzględniając strategię „Od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego (COM(2020)0381) oraz swoją rezolucję w tej sprawie z 20 października 2021 r. ⁽⁵⁾,
- uwzględniając Ramową konwencję ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), a w szczególności porozumienie paryskie z 2015 r., które weszło w życie 4 listopada 2016 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Biura ONZ ds. Zmniejszania Ryzyka Związanego z Klęskami Żywiłowymi (UNDRR) z globalnej oceny zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi – sprawozdanie specjalne w sprawie suszy z 2021 r.,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ uzgodnione w 2015 r., w szczególności cel 15,
- uwzględniając konwencję ONZ w sprawie zwalczania pustynnienia (UNCCD),
- uwzględniając wydanie specjalne „Global Wetland Outlook” z 2021 r., opublikowane przez sekretariat konwencji o obszarach wodno-błotnych,
- uwzględniając raport Wspólnego Centrum Badawczego Komisji pt. „Drought in Europe – August 2022” [Susza w Europie – sierpień 2022 r.],
- uwzględniając komunikat Komisji z 16 lipca 2021 r. pt. „Nowa strategia leśna UE 2030” (COM(2021)0572),

⁽¹⁾ Dz.U. C 232 z 16.6.2021, s. 28.⁽²⁾ Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2.⁽³⁾ Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1.⁽⁴⁾ Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.⁽⁵⁾ Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 2.

Czwartek, 15 września 2022 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z 20 maja 2020 r. zatytułowany „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia” (COM(2020)0380),
- uwzględniając sprawozdanie z maja 2019 r. na temat globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, sporządzone przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów,
- uwzględniając swoją rezolucję z 17 grudnia 2020 r. w sprawie strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu ⁽⁶⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 17 listopada 2021 r. pt. „Strategia UE na rzecz ochrony gleb 2030: korzyści ze zdrowych gleb dla ludzi, żywności, przyrody i klimatu” (COM(2021)0699) oraz swoją rezolucję z 28 kwietnia 2021 r. w sprawie ochrony gleb ⁽⁷⁾,
- uwzględniając Europejską kartę zasobów wodnych,
- uwzględniając sprawozdanie Międzyrządowego Zespołu ONZ ds. Zmian Klimatu (IPCC) pt. „Climate change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability” [Zmiana klimatu 2022: wpływ, dostosowanie i podatność],
- uwzględniając rezolucję 64/292 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 28 lipca 2010 r. uznającą prawo człowieka do wody i urządzeń sanitarnych,
- uwzględniając swoją rezolucję z 8 września 2015 r. w sprawie dalszych działań w następstwie europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Right2Water” ⁽⁸⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) nr 17/2020 pt. „Water and agriculture: towards sustainable solutions” [Woda i rolnictwo: w kierunku zrównoważonych rozwiązań],
- uwzględniając sprawozdanie Światowego Instytutu Zasobów z 21 stycznia 2020 r. pt. „Achieving Abundance: Understanding the Cost of a Sustainable Water Future” [Osiągnięcie dostatku: zrozumieć koszty zrównoważonej przyszłości w dziedzinie gospodarki wodnej],
- uwzględniając sprawozdanie EEA z 14 października 2021 r. pt. „Water resources across Europe – confronting water stress: an updated assessment” [Zasoby wodne w Europie – w obliczu deficytu wody: zaktualizowana ocena],
- uwzględniając przeprowadzoną w 2019 r. przez Komisję ocenę adekwatności ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy w sprawie ochrony wód podziemnych, dyrektywy w sprawie środowiskowych norm jakości oraz dyrektywy powodziowej (SWD(2019)0439),
- uwzględniając sprawozdania oceniające i sprawozdania specjalne IPCC,
- uwzględniając komunikat Komisji z 24 lutego 2021 r. pt. „Budując Europę odporną na zmianę klimatu – nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu” (COM(2021)0082),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Ażylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizyjowej ⁽⁹⁾ (rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności ⁽¹⁰⁾,

⁽⁶⁾ Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 156.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 506 z 15.12.2021, s. 38.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 316 z 22.9.2017, s. 99.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60.

Czwartek, 15 września 2022 r.

- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 z 11 listopada 2002 r. ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej ⁽¹⁾ (FSUE),
- uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że według Europejskiego Obserwatorium ds. Susz w sierpniu 2022 r. dla 64 % kontynentu wydano ostrzeżenia przed suszą (17 % znalazło się w stanie alertu); mając na uwadze, że według wstępnych danych obecna susza jest najgorszą od co najmniej 500 lat; mając na uwadze, że średnia temperatura w Europie w 2022 r. była najwyższa w historii zarówno w sierpniu, jak i w okresie od czerwca do sierpnia ⁽¹²⁾; mając na uwadze, że według prognoz w nadchodzących miesiącach w dużej części Europy nadal będą panowały warunki bardziej suche niż normalnie, a fale upałów i susza będą się nasilać;
- B. mając na uwadze, że według IPCC oczywiste jest, że w wyniku kryzysu klimatycznego ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak powodzie, burze i upały, są coraz częstsze i intensywniejsze, a to oznacza, że opady i burze stają się coraz silniejsze, fale upałów – coraz gorętsze, a susze – coraz dłuższe i dotkliwsze;
- C. mając na uwadze, że kryzys klimatyczny już teraz wywiera dramatyczny wpływ na ekosystemy oraz populacje ludzkie i ich źródła utrzymania; mając na uwadze, że według IPCC kontynent europejski ociepla się szybciej niż inne części świata, a wzrost temperatury w 2019 r. wyniósł 2 °C w porównaniu z epoką przedprzemysłową, podczas gdy wzrost średniej temperatury na świecie wynosi 1,1 °C; mając na uwadze, że tegoroczna rekordowa susza jest najnowszym z serii ekstremalnych zjawisk klimatycznych, które stają się nową normą pod względem ilości i intensywności; mając na uwadze, że susze, burze i powodzie będą coraz częstsze i intensywniejsze, ponieważ cykl hydrologiczny nasila się wraz ze zmianą klimatu;
- D. mając na uwadze, że we wszystkich sektorach potrzebne są pilne działania mające na celu łagodzenie zmiany klimatu przez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z najlepszą dostępną wiedzą naukową i w połączeniu ze znaczną intensyfikacją działań służących przystosowaniu się do zmiany klimatu i odporności na nią, aby ograniczyć i kontrolować krótko-, średnio- i długoterminowe skutki dla gospodarki, środowiska oraz dobrostanu i zdrowia;
- E. mając na uwadze, że Światowy Instytut Zasobów stwierdził, iż sześć krajów UE (Cypr, Belgia, Grecja, Hiszpania, Portugalia i Włochy) boryka się z wysokim deficytem wody, i przewiduje, że do 2030 r. wystąpi 56 % różnica między globalną podażą wody ze źródeł odnawialnych a zapotrzebowaniem na nią ⁽¹³⁾; mając na uwadze, że według szacunków EEA deficyt wody dotyka już 20 % terytorium Europy i 30 % jej ludności, a koszty suszy w Europie ocenia się na 2–9 mld EUR rocznie ⁽¹⁴⁾;
- F. mając na uwadze, że zmiana klimatu zmieniła typ wiatru i pogody w Europie w taki sposób, że utrzymują się układy wysokiego ciśnienia, co skutkuje długimi okresami bez opadów lub z niewielkimi opadami, w wyniku czego okresy wegetacyjne upraw stają się bardziej suche; mając na uwadze, że wilgotność gleby przyczynia się do zasilania wód gruntowych, struktury oraz fauny i flory gleby, a także temperatury gleby, a niedobory wody prowadzą między innymi do erozji gleby i niższej produkcji roślinnej; mając na uwadze, że anomalie wilgotności gleby pozostają wyraźnie negatywne w większości krajów Europy ze względu na brak opadów i fale upałów, które wystąpiły w ostatnich miesiącach, w porównaniu z czerwcem 2022 r.;
- G. mając na uwadze, że według prognoz dotyczących upraw w UE najbardziej ucierpiały plony kukurydzy, soi i słonecznika; szacuje się, że spadek ten wyniósł odpowiednio - 16 %, - 15 % i - 12 % w porównaniu ze średnią z ostatnich pięciu lat; mając na uwadze, że prawdopodobnie poważnie ucierpią inne uprawy, zwłaszcza pasze; mając na uwadze, że wpływ susz i fal upałów na produkcję rolną zwiększył się około trzykrotnie w ciągu ostatnich 50 lat ⁽¹⁵⁾; mając na uwadze, że ten niższy poziom produkcji jest szczególnie niepokojący, biorąc pod uwagę konsekwencje trwającego w Ukrainie konfliktu dla rynków żywności i pasz;

⁽¹⁾ Dz.U. L 311 z 14.11.2002, s. 3.

⁽¹²⁾ Usługa programu Copernicus w zakresie zmiany klimatu, „Surface air temperature for August 2022” [Temperatura powietrza przy powierzchni w sierpniu 2022 r.].

⁽¹³⁾ Światowy Instytut Zasobów, „Achieving abundance: understanding the cost of a sustainable water future” [Osiągnięcie dostatku: zrozumieć koszty zrównoważonej przyszłości w dziedzinie gospodarki wodnej], 21 stycznia 2020 r.

⁽¹⁴⁾ Europejska Agencja Środowiska „Water resources across Europe — confronting water stress: an updated assessment” [Zasoby wodne w Europie – w obliczu deficytu wody: zaktualizowana ocena], 14 października 2021 r.

⁽¹⁵⁾ Mekonen, Zelalem A. i in., „Wildfire exacerbates high-latitude soil carbon losses from climate warming”, *Environment Research Letters*, tom 17, nr 9, wrzesień 2022 r.

Czwartek, 15 września 2022 r.

- H. mając na uwadze, że niezrównoważone praktyki rolnicze, wylesianie i intensywna urbanizacja zwiększają ryzyko wystąpienia klęsk żywiołowych oraz ich dotkliwość;
- I. mając na uwadze, że według najnowszego „Światowego atlasu procesu pustynnienia” ponad 75 % powierzchni lądowej Ziemi uległo już degradacji, a ponad 90 % może ulec degradacji do 2050 r.; mając na uwadze, że pustynnienie dotyka 8 % terytorium UE, głównie w południowej, wschodniej i środkowej Europie, o łącznej powierzchni 14 mln hektarów; mając na uwadze, że 13 państw członkowskich zadeklarowało, że jest dotknięte pustynnieniem w rozumieniu UNCCD; mając na uwadze, że pustynnienie jest powodowane między innymi erozją gleby, nadmiernym wypasem i utratą pokrywy roślinnej, zwłaszcza drzew, zasoleniem, utratą materii organicznej oraz fauny i flory gleby, a także degradacją różnorodności biologicznej; mając na uwadze, że w 2015 r. UE i państwa członkowskie zobowiązały się do osiągnięcia neutralności degradacji gruntów w UE do 2030 r.;
- J. mając na uwadze, że zgodnie z art. 4 ust. 1 ramowej dyrektywy wodnej⁽¹⁶⁾ „państwa członkowskie chronią, poprawiają i przywracają wszystkie części wód podziemnych, zapewniają równowagę między poborami a zasilaniem wód podziemnych, w celu osiągnięcia dobrego stanu wód podziemnych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy”; mając na uwadze, że 22 lata później tylko 40 % monitorowanych jezior, estuariów, rzek i wód przybrzeżnych jest w „dobrym” lub „bardzo dobrym” stanie ekologicznym wymaganym w ramowej dyrektywie wodnej; mając na uwadze, że ocena adekwatności na podstawie ramowej dyrektywy wodnej wykazała, że prawie 50 % jednolitych części wód jest objętych wyłączeniem, co jest niezadowolające; mając na uwadze, że w przeszłości stosowano złe praktyki i środki zarządzania, które niszczyliście wpłynęły na retencję wody w glebie, takie jak prostowanie rzek lub betonowanie dna rzecznoego, intensywne użytkowanie gruntów oraz osuszanie stawów i terenów podmokłych;
- K. mając na uwadze, że woda jest podstawowym elementem cyklu żywnościowego; mając na uwadze, iż konieczne jest, aby wody gruntowe i powierzchniowe były dobrej jakości i aby były dostępne w wystarczającej ilości z myślą o osiągnięciu sprawiedliwego, zdrowego, przyjaznego dla środowiska i zrównoważonego systemu żywnościowego opisanego w strategii „Od pola do stołu”; mając na uwadze, że czysta woda w wystarczającej ilości ma zasadnicze znaczenie dla wdrożenia i osiągnięcia prawdziwej gospodarki o obiegu zamkniętym w UE; mając na uwadze, że rozporządzenie o planach strategicznych WPR⁽¹⁷⁾ stawia za cel „wspieranie zrównoważonego rozwoju zasobów naturalnych, takich jak woda, gleba i powietrze, i wydajnego gospodarowania nimi, w tym poprzez ograniczanie uzależnienia od środków chemicznych”;
- L. mając na uwadze, że rolnictwo zależy od dostępności wody; mając na uwadze, że nawadnianie pomaga chronić rolników przed zmiennością klimatu i zwiększyć plony, ale jednocześnie wywiera znaczną presję na zasoby wodne; mając na uwadze, że w 2016 r. tylko 6 %⁽¹⁸⁾ użytków rolnych w UE było nawadnianych, ale odpowiadało to za 24 % całego poboru wody w UE; mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniem specjalnym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO) w sprawie zrównoważonego wykorzystania zasobów wodnych w sektorze rolnictwa, wdrażanie WPR nie było konsekwentnie dostosowywane do polityki wodnej UE, a brak poprawy w tym zakresie może doprowadzić do zwiększenia presji na zasoby wodne;
- M. mając na uwadze, że w nowej WPR, która wejdzie w życie w 2023 r., ograniczono inwestycje w powiększanie nawadnianych powierzchni na obszarach, na których stan zbiorników wodnych jest „mniej niż dobry”;
- N. mając na uwadze, że pobór wody z otwartych zbiorników wodnych i wód gruntowych do celów pitnych, przemysłowych i rolniczych, spotęgowany niezwykle wysokimi temperaturami i brakiem opadów, oznacza zwiększone stężenie substancji zanieczyszczających i składników odżywczych, a tym samym częstsze występowanie toksycznych zakwitów glonów i patogenów, czego doświadczają europejskie systemy rzeczne, ujścia rzek i zbiorniki

⁽¹⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Europejski Trybunał Obrachunkowy, „Sprawozdanie specjalne nr 20/2021 pt. »Zrównoważone wykorzystanie zasobów wodnych w sektorze rolnictwa – zamiast promować bardziej efektywne korzystanie z wód środki w ramach WPR najprawdopodobniej doprowadzą do wzrostu zużycia«, 2021 r.

Czwartek, 15 września 2022 r.

- wodne, co prowadzi do masowego obumierania wód słodkich i śmierci ryb, załamania rybołówstwa i utraty źródeł utrzymania; mając na uwadze, że wysoka temperatura wody zmniejsza również zawartość tlenu, co ma dramatyczny wpływ na ryby; mając na uwadze, że zmniejszony przepływ rzeki w połączeniu z pogłębianiem uwalnia skoncentrowane toksyny, które nagromadziły się w osadach, co ma poważny wpływ na życie wodne i rybołówstwo w dolnym biegu rzeki;
- O. mając na uwadze, że 60 % dorzeczy znajduje się w regionach transnarodowych, co sprawia, że skuteczna współpraca transgraniczna ma kluczowe znaczenie; mając na uwadze, że 20 państw europejskich jest uzależnionych od innych krajów w odniesieniu do ponad 10 % swoich zasobów wodnych, a w pięciu państwach 75 % zasobów pochodzi z rzek płynących z zagranicy⁽¹⁹⁾; mając na uwadze, że nieprzestrzeganie dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych⁽²⁰⁾ w regionach przygranicznych powoduje pogorszenie się stanu transgranicznych jednolitych części wód, co uniemożliwia osiągnięcie celów ramowej dyrektywy wodnej w państwie członkowskim, do którego napływa woda z tych obszarów; mając na uwadze, że chociaż w ramowej dyrektywie wodnej wspomniano o „właściwych ekoregionach”, w praktyce współpraca w kwestiach związanych z wodą jest słaba; biorąc pod uwagę, że złożoność polityki wodnej w odniesieniu do wspólnych dorzeczy będzie się zwiększać ze względu na niedobór zasobów;
- P. mając na uwadze, że odnawialne zasoby wodne przypadające na mieszkańca zmniejszyły się w UE o 17 % w ciągu ostatnich 60 lat; mając na uwadze, że niektóre państwa UE musiały w ostatnich miesiącach racjonować wodę pitną z powodu suszy, na przykład niektóre społeczności były zależne od wody pitnej dowożonej ciężarówkami; mając na uwadze, że nieszczelności odpowiadają za 24 % całkowitego zużycia wody w Unii;
- Q. mając na uwadze, że 20–40 % wody dostępnej w Europie marnuje się m.in. z powodu wycieków w systemie dystrybucji wody, niewystarczającej liczby instalacji technologii oszczędzających wodę, nadmiernego i niepotrzebnego nawadniania oraz nieszczelnych kranów;
- R. mając na uwadze, że roczne przepływy rzek zmniejszają się w Europie południowej i południowo-wschodniej, a zwiększają w Europie północnej i północno-wschodniej; mając na uwadze, że wytwarzanie energii wodnej i systemy chłodzenia elektrowni są poważnie zagrożone; mając na uwadze, że projekt „Adaptive Management of Barriers in European Rivers” (AMBER) wykazał, że rzeki Europy są zablokowane przez ponad 1 milion struktur poprzecznych, przy czym ponad 85 % małych struktur jest w złym stanie lub nieczynnych; mając na uwadze, że wszystkie bariery mają wpływ na zdrowie rzek i cykl hydrologiczny, zmieniając naturalny przepływ rzek i blokując trasy migracji ryb;
- S. mając na uwadze, że obniżenie poziomów i zmniejszenie objętości wód wywarło poważny wpływ na sektory energetyczne oparte na paliwach kopalnych, jądrowych i wodnych oraz na systemy chłodzenia; mając na uwadze, że susze tego lata pogłębiły poważny kryzys na rynku energii, którego doświadcza Europa; mając na uwadze, że dalsze następstwa mogą z kolei dotknąć ekosystemy wodne, które już zmagają się z falami upałów;
- T. mając na uwadze, że wiele rodzajów działalności turystycznej zależy od rzek; mając na uwadze, że niedobory wody dotyczą obecnie 17 % terytorium UE, natomiast sytuacja jest bardziej niepokojąca w rejonie Morza Śródziemnego, gdzie około 50 % ludności żyje latem w warunkach stałego deficytu wody, a wiele obiektów turystycznych musiało zawiesić swoją działalność z powodu suszy;
- U. mając na uwadze, że brak opadów i masowy pobór wody do nawadniania wpływa na transport rzeczny, powodując trudności w zaopatrzeniu w materiały ciężkie, w szczególności w dolinie Renu, co z kolei negatywnie odbija się na wielu sektorach działalności; mając na uwadze, że na głównych europejskich drogach wodnych, w szczególności Renie, Dunaju i Padzie, odnotowano krytycznie niskie poziomy wody, co wywiera wpływ na rolnictwo, wodę pitną, ekosystemy i handel;
- V. mając na uwadze, że lasy są coraz bardziej narażone na skutki zmiany klimatu, w szczególności na coraz częstsze pożary; mając na uwadze, że lata suszy i degradacji stworzyły idealne warunki do rozprzestrzeniania się pożarów roślinności; mając na uwadze, że Europa doświadcza pożarów lasów o dramatycznych rozmiarach;

⁽¹⁹⁾ Baranyai, G., „Transboundary water governance in the European Union: the (unresolved) allocation question”, Dziennik Urzędowy Światowej Rady Wody, tom 21, nr 3, 2019 r.

⁽²⁰⁾ Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (Dz.U. L 135 z 30.5.1991, s. 40).

Czwartek, 15 września 2022 r.

- W. mając na uwadze, że w ciągu 10 lat między 2011 a 2021 rokiem spłonęło ponad 5 mln hektarów lasów, głównie z powodu suszy; mając na uwadze, że tylko w okresie od 4 czerwca do 3 września 2022 r. z powodu pożarów roślinności spłonęły obszary o całkowitej powierzchni ponad 500 000 hektarów⁽²¹⁾, a UE osiągnęła swój limit zdolności do zwalczania takich pożarów; mając na uwadze, że na całym terytorium Unii pożary roślinności zniszczyły cenne miejsca, takie jak parki naturalne i geoparki UNESCO, i spowodowały utratę różnorodności biologicznej, upraw i pastwisk;
- X. mając na uwadze, że susze i fale upałów związane ze zmianą klimatu utrudniają walkę z pożarami, gdyż ułatwiają szybkie rozprzestrzenianie się pożarów i zwiększają ich dotkliwość; mając na uwadze, że zmiana klimatu zwiększy częstotliwość występowania pożarów lasów i ich niszczycielski potencjał, a sezon pożarów roślinności w Europie będzie prawdopodobnie rozpoczynał się wcześniej i kończył później każdego roku; mając na uwadze, że te bezprecedensowe zmiany należy uwzględnić w praktykach zapobiegania pożarom w państwach członkowskich;
- Y. mając na uwadze, że stabilne, bioróżnorodne lasy mieszane o ciągłej pokrywie leśnej, w których rosną drzewa w różnym wieku i różnych gatunków, przynoszą wiele dodatkowych korzyści, w szczególności pod względem łagodzenia skutków susz i upałów; mając na uwadze, że systemy rolno-leśne i drzewa włączone do ekosystemów rolniczych również przynoszą wiele korzyści, włącznie z poprawą wydajności i odporności;
- Z. mając na uwadze, że fale upałów i susze mają negatywny wpływ na dochody rolników, co może prowadzić do porzucenia działalności rolniczej; mając ponadto na uwadze, że porzucanie gospodarstw rolnych może stworzyć warunki sprzyjające wybuchowi pożarów środowiskowych;
- AA. mając na uwadze, że według szacunków ONZ od 1970 r. na świecie zniknęło 35 % terenów podmokłych, co oznacza, że znikają one trzy razy szybciej niż lasy, mimo że przynoszą wiele korzyści; mając na uwadze, że przybrzeżne tereny podmokłe, np. namorzyny, sekwestrują związki węgla nawet 55 razy szybciej niż tropikalne lasy deszczowe; mając na uwadze, że torfowiska, które zajmują jedynie 3 % lądowej powierzchni Ziemi, mogą magazynować 30 % całego dwutlenku węgla pochłanianego przez grunty tylko, gdy są wilgotne, oraz pochłaniać nadmiar wody, zapobiegając powodziom i suszom; mając na uwadze, że według Komisji w UE utracono około dwóch trzecich terenów podmokłych, które istniały 100 lat temu;
- AB. mając na uwadze, że 28 lipca 2010 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ uznało prawo do wody i urządzeń sanitarnych za prawo człowieka; mając na uwadze, że czysta woda pitna ma zasadnicze znaczenie dla wszystkich praw człowieka; mając na uwadze, że w 2013 r. 1 884 790 obywateli podpisało europejską inicjatywę obywatelską zatytułowaną „Right2Water” dotyczącą prawa do wody i urządzeń sanitarnych; mając na uwadze, że obecnie milion obywateli UE nie ma dostępu do wody, a 8 mln nie dysponuje urządzeniami sanitarnymi;
- AC. mając na uwadze, że susza pogarsza warunki życia ludzi ze względu na upał i brak wody; mając na uwadze, że problem ten dotyka w nieproporcjonalnym stopniu osoby najbardziej potrzebujące; mając na uwadze, że w krajach europejskich najbardziej dotkniętych skutkami suszy odnotowuje się nadmierny wskaźnik umieralności; mając na uwadze, że susza powoduje uszkodzenia w najbardziej zagrożonych budynkach i pogarsza jakość życia ich mieszkańców;
- AD. mając na uwadze, że susza i inne skutki zmiany klimatu wpływają też na zdrowie psychiczne i zwiększają lęk, zwłaszcza wśród młodych ludzi;
- AE. mając na uwadze, że budżet Funduszu Solidarności UE (FSUE) nie wystarczy, by odpowiednio reagować na największe klęski żywiołowe i solidarnie pomagać dotkniętym nimi regionom;

⁽²¹⁾ Usługa programu Copernicus w zakresie monitorowania atmosfery, „Europe's summer wildfire emissions highest in 15 years” [Emisje spowodowane pożarami lasów w Europie najwyższe od 15 lat], 6 września 2022 r.

Czwartek, 15 września 2022 r.

- AF. mając na uwadze, że susze mogą wywołać efekt kaskadowy, a straty powodowane nimi w UE szacuje się na 9 mld EUR rocznie; mając na uwadze, że według analizy Wspólnego Centrum Badawczego wpływ susz na gospodarkę europejską może do 2100 r. przekroczyć 65 mld EUR rocznie ⁽²²⁾; mając na uwadze, że jeżeli temperatura na świecie przekroczy cele określone w porozumieniu paryskim, przewiduje się, że susze będą zdarzać się dwa razy częściej, a całkowite roczne straty powodowane suszami w Europie wzrosną do 40 mld EUR rocznie ⁽²³⁾; mając na uwadze, że koszty bezczynności znacznie przewyższają koszty dzisiejszych inwestycji w ambitne działania na rzecz klimatu ⁽²⁴⁾;
- AG. mając na uwadze, że kryzys klimatyczny pogłębia istniejące nierówności; mając na uwadze, że dotyka on zwłaszcza gospodarstwa domowe o niskich dochodach i osoby znajdujące się w trudnej sytuacji i że wymagają one szczególnego wsparcia, aby dostosować się do zmieniającego się klimatu; mając na uwadze, że konieczna jest ochrona pracowników przed negatywnymi skutkami kryzysu klimatycznego w miejscu pracy;
1. kieruje wyrazy współczucia do rodzin osób, które w tym roku straciły życie z powodu niedawnych ekstremalnych zjawisk pogodowych, i do mieszkańców zniszczonych obszarów oraz wyraża uznanie dla poświęcenia strażaków ochotników i strażaków zawodowych, ratowników, władz krajowych, regionalnych i lokalnych zaangażowanych w reagowanie na klęski oraz dla obywateli, którzy próbowali ratować ludzi i zapobiec rozprzestrzenianiu się ognia, nierzadko narażając własne życie;
 2. podkreśla znaczenie zrównoważonej gospodarki wodnej dla zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego i wzywa Komisję, aby powstrzymała się od proponowania dalszych przepisów unijnych zagrażających lub potencjalnie zagrażających naszemu bezpieczeństwu żywnościowemu;
 3. uważa, że ekstremalne warunki pogodowe są oznaką, iż należy podjąć bardziej ambitne działania w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej; uważa, że UE powinna odgrywać wiodącą rolę w tym procesie i zintensyfikować wysiłki we wszystkich sektorach; przypomina, że zgodnie z Europejskim prawem o klimacie i z porozumieniem paryskim, a także z najlepszą dostępną wiedzą naukową UE powinna zintensyfikować działania na rzecz klimatu zarówno w dziedzinie łagodzenia zmiany klimatu, aby ograniczyć globalne ocieplenie do najwyżej 1,5 °C w porównaniu z poziomem sprzed epoki przemysłowej, jak i w dziedzinie przystosowania się do niej, aby wspierać odporność; wzywa UE, aby na 27. sesji konferencji stron UNFCCC (COP27) zaktualizowała swój wkład w realizację porozumienia paryskiego ustalony na szczeblu krajowym i zwiększyła swój cel redukcji emisji gazów cieplarnianych, zgodnie z najlepszą dostępną wiedzą naukową; wzywa do jak najambitniejszego podejścia do pakietu „Gotowi na 55”;
 4. wyraża zaniepokojenie ustaleniami zawartymi w sprawozdaniu w sprawie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska z 2021 r. dotyczącymi rozbieżności między potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji, w szczególności faktem, że pomimo bardziej ambitnych zobowiązań klimatycznych podjętych w zeszłym roku przewidywane emisje spowodują wzrost temperatury na świecie o 2,7 °C, nawet jeśli zobowiązania krajowe zostaną w pełni wdrożone, co miałyby poważne skutki na całym świecie; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie, aby nadal zdecydowanie angażowały się na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu oraz zintensyfikowały działania dotyczące łagodzenia zmiany klimatu, przystosowania się do niej i odporności UE, ze szczególnym uwzględnieniem ekstremalnych zjawisk pogodowych;
 5. oczekuje, że wniosek Komisji dotyczący unijnego aktu o odbudowie zasobów przyrodniczych ⁽²⁵⁾ stworzy szansę na poprawę synergii między łagodzeniem zmiany klimatu, przystosowaniem się do niej, zapobieganiem klęskom żywiołowym i odtwarzaniem zasobów przyrodniczych; oczekuje, że zapewni on ramy odbudowy ekosystemów odpornych na susze, co obejmuje odbudowę bioróżnorodnych lasów o ciągłej pokrywie leśnej, w których rosną drzewa w różnym wieku i różnych gatunków, odbudowę terenów podmokłych i naturalnej pokrywy roślinnej, poprawę dynamiki obszarów zalewowych, naturalną infiltrację w całym krajobrazie, a także poprawę odporności dorzeczy;

⁽²²⁾ Komunikat Wspólnego Centrum Badawczego, „Global warming could more than double costs caused by drought in Europe, study finds” [Wyniki badania – globalne ocieplenie może co najmniej dwukrotnie zwiększyć koszty powodowane przez susze w Europie], 10 maja 2021 r.

⁽²³⁾ Wyniki badań Wspólnego Centrum Badawczego dotyczące prognozowania skutków gospodarczych zmiany klimatu w sektorach gospodarki UE na podstawie analizy oddolnej.

⁽²⁴⁾ Komunikat Komisji z 17 września 2020 r. pt. „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r.: inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli” (COM(2020)0562).

⁽²⁵⁾ Komunikat Komisji z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (COM(2022)0304).

Czwartek, 15 września 2022 r.

6. popiera Komisję, która zamierza przyczynić się do ogólnego efektu chłodzenia i utworzyć w tym celu unijną platformę na rzecz zazieleniania obszarów miejskich; wzywa Komisję, aby określiła ambitne i konkretne wiążące cele dotyczące różnorodności biologicznej w miastach, rozwiązań opartych na przyrodzie, podejścia ekosystemowego i zielonej infrastruktury, korzystne zarówno dla ludzi, jak i dzikiej fauny i flory oraz przyczyniające się do realizacji ogólnych celów w zakresie różnorodności biologicznej; podkreśla, że trzeba uwzględnić środki takie jak minimalna powierzchnia zielonych dachów na nowych budynkach, wspieranie rolnictwa miejskiego, w tym – w stosownych przypadkach – wykorzystywanie drzew produktywnych, zadbanie o to, by nie stosowano pestycydów chemicznych, i ograniczenie stosowania nawozów na miejskich obszarach zielonych w UE oraz zwiększenie powierzchni terenów zielonych w zależności od liczby mieszkańców;

7. wzywa państwa członkowskie do ustalenia priorytetów i określenia krótko-, średnio- i długoterminowych środków odtworzenia ekosystemów zdegradowanych w wyniku ekstremalnych zjawisk pogodowych; ponadto wzywa do opracowania wytycznych UE dla planów odbudowy po katastrofach, aby określić obszary priorytetowe dla faz odbudowy, rehabilitacji i rekonstrukcji po klęskach spowodowanych przez powodzie, pożary lasów, fale upałów lub susze, łącznie z zaleceniami dotyczącymi zwiększenia odporności i rewitalizacji źródeł utrzymania, gospodarek i środowiska dotkniętego katastrofą;

8. zwraca się do Komisji o zapewnienie wytycznych, z których zainteresowane strony mogą korzystać, aby zwiększyć odporność zarówno ludzi, jak i ekosystemów na susze; podkreśla, że potrzebne są również działania w dziedzinie badań i monitorowania skoordynowane na szczeblu europejskim między już istniejącymi podmiotami, takimi jak Europejskie Obserwatorium ds. Susz, EEA, usługami programu Copernicus w zakresie zarządzania kryzysowego oraz innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami; podkreśla, że w kwestii finansowania należy określić odpowiednie wsparcie finansowe w kontekście WPR, krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności oraz innych funduszy regionalnych;

9. uznaje szczególną podatność krajów śródziemnomorskich na zagrożenia oraz znaczenie wdrożenia specjalnych mechanizmów i zasobów, by mogły radzić sobie z zagrożeniami i skutkami tych ekstremalnych zdarzeń; podkreśla, że susze i inne zjawiska pogodowe związane z kryzysem klimatycznym nie tylko oddziałują na środowisko, ale również mają skutki społeczne, kulturowe, gospodarcze i polityczne, co zwiększa ryzyko pogłębienia się nierówności społecznych;

10. podkreśla negatywny wpływ klęsk żywiołowych na spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną w UE, utrudniający realizację unijnej polityki spójności; w związku z tym przypomina, że do 2030 r. w transformację energetyczną, dekarbonizację i odnawialne źródła energii zostanie zainwestowane ponad 100 mld EUR ze środków polityki spójności; uznaje szczególną podatność na zagrożenia terytoriów wymienionych w art. 174 TFUE, w szczególności wysp i regionów górskich, oraz w art. 349 TFUE;

11. ponownie wyraża poparcie dla strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu; ubolewa jednak, że w strategii przystosowania się do zmiany klimatu nie określono konkretnych, wymiernych i ograniczonych w czasie celów, aby UE i jej państwa członkowskie stały się odporne na zmianę klimatu, oraz ponawia swój apel o wyznaczenie wiążących i wymiernych celów; w związku z tym wzywa Komisję, aby zaproponowała kompleksowe, ambitne i prawnie wiążące europejskie ramy przystosowania się do zmiany klimatu, w tym odpowiednie narzędzia legislacyjne, ze szczególnym uwzględnieniem regionów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji;

12. wzywa Komisję, aby pilnie przeprowadziła kompleksową ogólnounijną ocenę ryzyka związanego z klimatem, uwzględniając szczególnie ryzyko susz i pożarów lasów, zagrożenia dla zdrowia, podatność ekosystemów oraz wpływ na infrastrukturę krytycznej i niewralgiczne punkty sieci, tak by ukierunkować i traktować priorytetowo krótko-, średnio- i długoterminowe wysiłki na rzecz przystosowania się i odporności; wzywa w szczególności, aby do lata 2023 r. zakończono unijny test warunków skrajnych w zakresie odporności na zmianę klimatu prowadzony w odniesieniu do kluczowej infrastruktury;

13. zwraca uwagę, że kryzys klimatyczny pogłębia istniejące nierówności; podkreśla, że dotyka on zwłaszcza gospodarstwa domowe o niskich dochodach i osoby znajdujące się w trudnej sytuacji oraz że wymagają one szczególnego wsparcia, aby dostosować się do zmieniającego się klimatu; z zadowoleniem przyjmuje politykę społeczną we wszystkich państwach członkowskich, która chroni pracowników przed negatywnymi skutkami kryzysu klimatycznego w miejscu pracy, i zachęca państwa członkowskie, aby włączyły kwestię przystosowania się do zmiany klimatu do polityki zatrudnienia i polityki społecznej;

Czwartek, 15 września 2022 r.

Ochrona ludności i działania w sytuacjach wyjątkowych

14. podkreśla znaczenie dalszego rozwijania i pełnego wykorzystywania Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności w odniesieniu do pożarów lasów i innych klęsk żywiołowych; wzywa Komisję do gromadzenia i rozpowszechniania wśród państw członkowskich wiedzy na temat sposobów przystosowania lasów do obecnej i przewidywanej zmiany klimatu, zgodnie z nową strategią UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu; zwraca się do Komisji o opracowanie ocen i map ryzyka pożarów lasów na bazie ulepszonych produktów programu Copernicus i innych danych z teledetekcji, aby wspierać działania zapobiegawcze; podkreśla, że należy wzmocnić Unijny Mechanizm Ochrony Ludności, aby zapewnić odpowiednie zdolności UE w zakresie gaszenia pożarów lasów;

15. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by przyspieszyły utworzenie nowej stałej floty rescEU oraz zapewniły wystarczające środki finansowe na ten cel, a także aby jak najszybciej rozszerzyły istniejącą sezonową europejską sieć bezpieczeństwa;

16. z niepokojem zauważa ograniczenia obecnych ram reagowania na klęski żywiołowe na szczeblu UE, opartych na dobrowolnej puli środków reagowania wstępnie zadeklarowanych przez państwa członkowskie; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zbadały możliwość rozszerzenia zdolności i kompetencji UE w zakresie reagowania na klęski żywiołowe w świetle coraz częstszych i poważniejszych katastrof klimatycznych, zwłaszcza poprzez utworzenie stałych sił ochrony ludności UE;

17. wzywa do rozszerzenia obecnej dobrowolnej rezerwy pożarnej w ramach rescEU i wzywa wszystkie państwa członkowskie, aby rozważyły umieszczenie części swoich krajowych brygad pożarnych w europejskiej rezerwie; zwraca się do Komisji o przedstawienie planu działania w celu zwiększenia zdolności reagowania UE;

18. popiera modernizację środków ochrony ludności poprzez nowe wspólne zamówienia publiczne, tak aby sprzęt oraz zasoby naziemne i powietrzne były lepiej dostosowane do warunków geograficznych różnych terytoriów UE;

19. wzywa do sezonowego wzmocnienia rozmieszczenia strażaków w punktach zapalnych pożarów roślinności w oparciu o sukces programu pilotażowego uruchomionego tego lata w Grecji;

20. wzywa państwa członkowskie do zwiększenia inwestycji w badania i innowacje oraz do wspierania utworzenia europejskiego centrum doskonałości w dziedzinie ochrony ludności, w szczególności w celu wspierania szkolenia przedstawicieli w zakresie walki z pożarami i zarządzania kryzysowego oraz zachęcania do wymiany najlepszych praktyk;

21. przypomina, że FSUE kilkakrotnie zmieniano, aby rozszerzyć jego zakres, oraz że linia budżetowa na 2022 r. dotycząca FSUE została już w całości wykorzystana ze względu na wzrost liczby klęsk żywiołowych; wzywa do znacznego zwiększenia budżetu FSUE, co pomoże regionom przewidywać i łagodzić skutki zmiany klimatu, oraz do rozszerzenia zakresu FSUE, aby można było wykorzystać go, by wspierać również odbudowę lub budowę nowej infrastruktury publicznej i prywatnej, bardziej odpornej na zmianę klimatu; podkreśla, że dotkliwość niektórych klęsk żywiołowych jest w niektórych przypadkach efektem działalności człowieka, w tym nierozważnego planowania przestrzennego prowadzącego do budowy mieszkań i infrastruktury na równinach zalewowych rzek lub na obszarach narażonych na osuwanie się ziemi; w tym kontekście przypomina, że refundacje z FSUE powinny propagować zwiększanie odporności i zrównoważenia poprzez finansowanie rozwiązań ekosystemowych (np. ponowne zalesianie, odtwarzanie siedlisk, odbudowa zapewniająca odporność na trzęsienia ziemi);

22. wskazuje, że zasadnicze znaczenie ma możliwie szybkie, sprawne i elastyczne kierowanie pomocy i środków do poszkodowanych regionów, oraz podkreśla, że synergie między FSUE, Unijnym Mechanizmem Ochrony Ludności, komponentem dostosowawczym do zmian klimatu w Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego i programami współpracy terytorialnej są niezbędne do stworzenia kompleksowego pakietu na rzecz reagowania i zwiększania odporności;

23. zachęca Komisję do propagowania udziału społeczeństwa obywatelskiego w zapobieganiu suszom i zmianie klimatu oraz w radzeniu sobie z ich skutkami; zachęca Komisję do zaproponowania europejskiej inicjatywy na rzecz zaangażowania obywatelskiego oraz do propagowania dobrowolnych inicjatyw w zakresie reagowania na klęski i katastrofy;

Czwartek, 15 września 2022 r.

Rolnictwo

24. wzywa Komisję, by w pełni oceniła wpływ utrzymującej się suszy na produkcję żywności w UE w bieżącym roku oraz na dostawy żywności dla ludności w nadchodzącym okresie zimowym; wzywa ponadto Komisję i Radę, by rozważyły, jakie działania naprawcze można podjąć i jakiego wsparcia można udzielić, by zapewnić producentom kluczowej żywności, którzy ponieśli straty w produkcji spowodowane wysokimi temperaturami i suszą, możliwość niezwłocznego wznowienia cykli produkcji podstawowych produktów żywnościowych;

25. podkreśla znaczenie wyjścia poza środki krótkoterminowe i poza łagodzenie obecnego kryzysu; podkreśla, że UE musi nadal przystosowywać swoje systemy żywnościowe, aby poprawić ich odporność w dłuższej perspektywie;

26. zachęca UE i jej państwa członkowskie do inwestowania w badania naukowe i innowacje, aby ułatwić wprowadzanie odmian i praktyk bardziej odpornych na susze i zmianę klimatu;

27. wzywa Komisję do dopilnowania, aby wdrażano krajowe plany strategiczne WPR, co ma zwiększyć efektywność wodną rolnictwa w celu zmniejszenia zużycia wody i wspierania większej odporności na suszę, z uwzględnieniem ustaleń zawartych w sprawozdaniu specjalnym ETO w sprawie zrównoważonego wykorzystania wody w rolnictwie; z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie nowych ekoschematów, które powinny ułatwić przejście na bardziej odporne i ekologiczne rolnictwo;

28. zachęca UE i państwa członkowskie do zwiększenia udziału wsparcia dla rolnictwa przeznaczonego na zapobieganie ryzyku w rolnictwie i zarządzanie nim oraz do rozważenia możliwości szerszego stosowania programów publicznych ubezpieczeń klimatycznych; wzywa Komisję do wspierania wymiany dobrych praktyk w tym zakresie oraz innych środków łagodzących;

29. ponadto wzywa Komisję, by określiła środki finansowe mające pomóc gospodarstwom rolnym i zrekompensować im straty spowodowane suszą lub innymi zdarzeniami wynikającymi z kryzysu klimatycznego; apeluje też do Komisji, by zachęcała do zwiększania odporności na zmianę klimatu i bardziej zrównoważonego rozwoju oraz by dopilnowała, żeby kryzys ten nie doprowadził do ostatecznej likwidacji gospodarstw rolnych;

30. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by priorytetowo potraktowały tworzenie buforowych zapasów strategicznych pasz i środków spożywczych jako jednego ze sposobów łagodzenia najbardziej szkodliwych aspektów suszy, w tym dużych wahań plonów z roku na rok, oraz wzywa Komisję, by zajęła się tą kwestią na szczeblu międzynarodowym przez uznanie tworzenia zapasów żywności za jeden ze sposobów na ustabilizowanie sytuacji w obliczu wpływu zmiany klimatu na rolnictwo i dostawy żywności;

31. podkreśla potrzebę wydajniejszych i bardziej ukierunkowanych systemów nawadniania w rolnictwie oraz systemów zatrzymywania wody, a także ogólnej ponownej kalibracji potrzeb związanych z nawadnianiem, aby zapewnić zrównoważone użytkowanie zasobów wodnych; przypomina, że inwestycje w nawadnianie i systemy zatrzymywania wody są wspierane tylko wtedy, gdy prowadzą do oszczędności wody; podkreśla, że należy priorytetowo traktować inwestycje w odbudowę ekosystemów i metody produkcji idące w kierunku agroekologii;

32. odnotowuje decyzję podjętą w ramach nowej reformy WPR dotyczącą inwestycji w nawadnianie na obszarach, gdzie stan zbiorników wodnych jest „mniej niż dobry”; wzywa państwa członkowskie, aby wspierały na tych obszarach inwestycje prowadzące do oszczędności wody w sposób, który rozwiązuje strukturalny niedobór wody i zmniejsza wpływ na wody;

33. wzywa państwa członkowskie i Komisję, by wspierały wprowadzanie systemów nawadniania, które nie wykorzystują wód powierzchniowych lub gruntowych, takich jak magazynowanie wody deszczowej i recykling ścieków, w połączeniu z wysiłkami zmierzającymi do zmniejszenia ogólnego zużycia wody; zwraca się do Komisji o jak najszybsze wyjaśnienie interpretacji nowych przepisów UE dotyczących inwestycji w nawadnianie w ramach WPR w celu wyeliminowania wszelkich niejasności; zwraca się do Komisji o udoskonalenie istniejących wytycznych dla państw członkowskich dotyczących inwestycji w nawadnianie w ramach nowych planów strategicznych WPR;

Czwartek, 15 września 2022 r.

34. podkreśla pozytywną rolę agroekologii, agroleśnictwa i ekologicznych systemów produkcji w ochronie ilości i jakości wody dzięki zwiększeniu efektywności wykorzystania zasobów i obiegu zamkniętego, poprawę odporności gospodarstw rolnych przez ograniczenie nakładów i dywersyfikację produkcji i tym samym rozproszenie ryzyka, co ma szczególne znaczenie dla unikania całkowitych strat w plonach; przypomina, że sadzenie żywopłotów i drzew, zapewnienie pokrycia gleby, unikanie nadmiernego wypasu, ograniczenie kompaktacji gleby oraz tworzenie materii organicznej i próchnicy przynoszą korzyści rolnikom;

35. podkreśla, że w związku z ekstremalnymi zjawiskami klimatycznymi, które miały miejsce w ostatnich miesiącach, trzeba szybciej wdrożyć strategię „Od pola do stołu” i strategię na rzecz różnorodności biologicznej, aby osiągnąć ambitne cele dla bardziej ekologicznego i zrównoważonego sektora rolnictwa, z uwzględnieniem różnorodnego wpływu różnych rodzajów produkcji rolnej na klimat; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie, aby nadal zdecydowanie angażowały się na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu oraz zintensyfikowały działania dotyczące łagodzenia zmiany klimatu, przystosowania się do niej i odporności UE, ze szczególnym uwzględnieniem ekstremalnych zjawisk pogodowych;

36. podkreśla znaczenie zdrowej gleby dla retencji i filtracji wody; wzywa Komisję, aby zdolność wody do retencji i filtracji, a także zawartość wilgoci w glebie stały się kluczowym filarem projektu unijnego prawa dotyczącego zdrowia gleby, który ma zostać opublikowany w 2023 r.; podkreśla, że torfowiska mają ogromny potencjał jako pochłaniacze dwutlenku węgla i odgrywają istotną rolę w filtrowaniu wody i łagodzeniu skutków powodzi, susz i pożarów;

37. wzywa do wyznaczenia unijnego celu neutralności degradacji gruntów w UE do 2030 r., aby zapewnić pełną realizację w UE odpowiedniego celu w ramach celów zrównoważonego rozwoju ONZ, biorąc pod uwagę, że UE nie jest obecnie na dobrej drodze do osiągnięcia wspomnianego celu zrównoważonego rozwoju, co Trybunał Obrachunkowy podkreślił w swoim sprawozdaniu specjalnym z 2018 r. w sprawie pustynnienia;

38. podkreśla odpowiedzialność rolników za utrzymanie gleby i zasobów wodnych w dobrym stanie, jak również konieczność szerszego stosowania rolnictwa regeneracyjnego; wzywa zatem państwa członkowskie i Komisję do propagowania tych praktyk poprzez nowe programy ekologiczne oraz poprzez rozwój rolnictwa regeneracyjnego, co będzie wymagało uwzględnienia również innych elementów środowiskowych, takich jak gospodarka wodna, w celu zwiększenia zachęt dla producentów; z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący przedstawienia wniosku w sprawie certyfikacji zrównoważonego obiegu węgla;

39. podkreśla, że należy szybko zmniejszyć zanieczyszczenie wód gruntowych i powierzchniowych, w szczególności azotanami i pestycydami;

40. apeluje, aby we wszystkich inicjatywach i działaniach związanych z zapobieganiem suszom, powodziom i falom upałów oraz z łagodzeniem ich skutków w pełni uwzględniać środowisko naturalne, zwłaszcza lasy, oraz różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe;

Pożary lasów

41. apeluje o zintegrowaną reakcję na pożary lasów, aby chronić lasy UE przed zniszczeniem spowodowanym ekstremalnymi zjawiskami klimatycznymi; podkreśla, że „megapozary” są coraz silniejsze i coraz częstsze na całym świecie; jest zaniepokojony prognozami, zgodnie z którymi w większości regionów europejskich więcej obszarów będzie narażonych na pożary i wydłużą się sezony wysokiego ryzyka wystąpienia pożarów, w szczególności w scenariuszach przewidujących wysoki poziom emisji; przypomina, że zróżnicowany krajobraz o bioróżnorodnym zalesieniu zapewnia większą ochronę lub barierę naturalną zabezpieczającą przed wielkoskalowymi i niekontrolowanymi pożarami lasów;

42. podkreśla, że odbudowa zróżnicowanych lasów i ponowne zalesianie terenów, na których je wycięto, sprzyjałaby zapobieganiu pożarom i ograniczaniu ich zasięgu; podkreśla potrzebę zwiększenia zasobów niezbędnych do rozwoju zarządzania pożarami opartego na podstawach naukowych i wsparcia budowania zdolności za pośrednictwem usług doradczych, aby przeciwdziałać skutkom zmiany klimatu w lasach; wzywa Komisję i państwa członkowskie do większego propagowania i lepszego wykorzystywania koncepcji zintegrowanego zarządzania pożarami oraz zauważa, że w tym celu niezbędne mogą się okazać lepsze zdolności regulacyjne w państwach członkowskich, wzmocnienie usług publicznych oraz specjalne wsparcie i ściślejsza współpraca w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym, gotowości i reagowania na nie;

Czwartek, 15 września 2022 r.

43. jest zaniepokojony ryzykiem powstawania chmur Cumulonimbus flammagenitus w wyniku pożarów lasów oraz jego negatywnym wpływem na stratosferę i warstwę ozonową; w związku z tym wzywa do jak największego ograniczenia umyślnie powodowanych pożarów i wypalania drzew w lasach;

44. zwraca uwagę na wpływ pożarów roślinności i związanego z nimi zanieczyszczenia powietrza na zdrowie oraz wyraża zaniepokojenie prognozą Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO), która przewiduje, że wpływ ten będzie się zwiększać nawet przy niskich emisjach⁽²⁶⁾; zauważa, że wraz z ocieplaniem się planety pożary roślinności i związane z nimi zanieczyszczenie powietrza będą się nasilać nawet przy niskich emisjach, oraz zwraca uwagę, że będzie to mieć wpływ nie tylko na zdrowie ludzi, ale i na ekosystemy, ponieważ zanieczyszczenia powietrza przenoszą się z atmosfery na powierzchnię ziemi; zwraca uwagę, że kryzys klimatyczny wpływa na różnorodność biologiczną i zmniejszenie odporności ekosystemów oraz że wynikają z tego skutki dla zdrowia publicznego, w związku z czym podkreśla znaczenie podejścia „jedno zdrowie”;

45. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia ciągłej ochrony naszych lasów oraz do ochrony terenów przed przeklasyfikowaniem na grunty nieleśne w następstwie pożaru lasu, ponieważ może to zachęcać do celowego wzniesienia pożarów w celu wykorzystania gruntów do innych celów, które nie były dozwolone przed pożarem; wzywa Komitet Regionów i służby Komisji do zapewnienia współpracy z władzami lokalnymi oraz do zbadania historii zmiany klasyfikacji gruntów po pożarach lasów;

46. zwraca się o dokonanie przeglądu dyrektywy Rady 2003/96/WE dotyczącej opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej⁽²⁷⁾ w celu uwzględnienia zwolnienia z wewnętrznego podatku konsumpcyjnego od produktów energetycznych dla strażaków w trakcie pełnienia przez nich obowiązków służbowych;

Woda

47. wzywa Komisję, by przedstawiła kompleksową strategię wodną UE, w tym by zorganizowała z państwami członkowskimi europejską konferencję na temat wody w celu szybkiego opracowania wytycznych dotyczących zarządzania transgranicznymi wspólnymi dorzeczami, zwłaszcza na wypadek wieloletnich susz, oraz w celu ustalenia w sposób zrównoważony priorytetów w zakresie wykorzystania wody;

48. wzywa Komisję do koordynacji opracowywania kompleksowych planów regionalnych lub krajowych od odwiertu do ostatecznego wykorzystania, aby rozwiązać problem wycieków i przecieków wody z powodu niskiej jakości lub niewystarczająco utrzymywanej infrastruktury, w tym na poziomie dorzeczy, miast i gospodarstw, oraz do wymiany najlepszych praktyk w tym zakresie;

49. wzywa Komisję, by wspierała wzmoczone wysiłki państw członkowskich na rzecz szerszego stosowania technik ponownego wykorzystania wody, energooszczędnych technologii i praktyk nawadniania, technologii zielonego dachu, inteligentnych pryszniców i toalet w sektorze wodnym, włącznie z dostawami, urządzeniami sanitarnymi i zarządzanie wodą deszczową, a także we wszystkich przemysłowych, mieszkalnych i komercyjnych cyklach wodnych i zastosowaniach związanych z wodą; wzywa do zmiany obowiązujących przepisów, aby zachęcić do ponownego wykorzystywania wody w sektorach, w których zużywa się dużo wody, przy jednoczesnym przestrzeganiu najsurowszych kryteriów jakości, a także w biurach i domach dzięki ponownemu wykorzystaniu wody szarej; przypomina, że gospodarka wodna ma kluczowe znaczenie dla minimalizacji niekorzystnych skutków zmiany klimatu, ochrony bezpieczeństwa wodnego i żywnościowego, ochrony różnorodności biologicznej oraz wsparcia zdrowego stanu gleb;

50. zwraca uwagę, że sektor energetyczny jest bardzo dużym konsumentem wody w Europie oraz że sam sektor wodny zużywa wiele energii do poboru wody, pompowania, ogrzewania, chłodzenia, czyszczenia i odsalania; zwraca uwagę na wpływ niskiego poziomu wody na sektor energetyczny i niektóre gałęzie przemysłu; podkreśla, że oszczędniejsze gospodarowanie wodą może mieć bezpośredni wpływ na zmniejszenie zużycia energii i spowolnienie zmiany klimatu;

⁽²⁶⁾ Światowa Organizacja Meteorologiczna, „WMO Air Quality and Climate Bulletin highlights impacts of wildfires” [W biuletynie WMO o jakości powietrza i klimacie podkreśla się skutki pożarów lasów], 7 września 2022 r.

⁽²⁷⁾ Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51).

Czwartek, 15 września 2022 r.

51. podkreśla potrzebę angażowania obywateli w gospodarkę wodną; zachęca państwa członkowskie, aby przyjęły środki, które zgodnie z tą dyrektywą zapewniłyby dostęp do wody słabszym i zmarginalizowanym grupom społecznym, oraz aby podejmowały dalsze działania mające zapewnić zaopatrzenie w wodę wodociągową; przypomina o obowiązkach państw dotyczących zapewnienia prawa człowieka do wody pitnej, zwłaszcza podczas fal upałów i susz, co obejmuje na przykład stworzenie mechanizmu partycypacyjnego, w ramach którego konieczne byłoby uzyskanie wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody ludności rdzennej i społeczności lokalnych na budowę infrastruktury energetycznej na wielką skalę oraz na działalność przemysłu wydobywczego; podkreśla znaczenie systemowego uznawania zwyczajowych praw do wody pitnej oraz zapewniania środków ochrony prawnej, których można dochodzić na drodze sądowej (za pośrednictwem mechanizmu rozpatrywania skarg) w przypadku naruszeń praw człowieka;

52. podkreśla znaczenie zapobiegania spekulacji wodą, aby zapewnić sprawiedliwy dostęp do tego zasobu i dobre gospodarowanie nim; wzywa do wprowadzenia zakazu handlu wodą jako towarem na rynkach finansowych;

Wymiar międzynarodowy i społeczny

53. podkreśla, że w całej Europie wiele osób mieszka w przestarzałych i zaniedbanych budynkach oraz żyje w niezadowolających warunkach, co zwiększa ich podatność na skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych; przypomina, że dostęp do odpowiednich mieszkań jest prawem podstawowym; wzywa do szybkiego przyjęcia ambitnego społecznego funduszu klimatycznego, aby wesprzeć grupy znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji, w szczególności aby zwiększyć efektywność energetyczną ich domów oraz obniżyć emisyjność ich systemów ogrzewania i chłodzenia, w tym dzięki wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych, co umożliwi im obniżenie rachunków za energię, a także poprawę standardu ich życia;

54. podkreśla, że w trybie pilnym należy zwiększyć skalę globalnych działań, zarówno w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, jak i zwiększenia zdolności przystosowawczych, wzmocnienia odporności i zmniejszenia podatności na zmianę klimatu, jak podkreślono w Pakcie na rzecz Klimatu z Glasgow przyjętym w 2022 r.; wzywa UE, aby odgrywała aktywną rolę w dalszym określaniu globalnego celu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu oraz w zapewnianiu osiągnięcia celu międzynarodowego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu, w tym w zapewnieniu równowagi między finansowaniem łagodzenia zmiany klimatu a finansowaniem przystosowania się do niej; wzywa ponadto UE, aby aktywnie zaangażowała się w ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych, co pozwoli na podjęcie konkretnych działań w celu ochrony korzyści rozwojowych przed ryzykiem klęsk żywiołowych;

55. przypomina, że zdrowie i bezpieczeństwo pracowników stanowi kompetencję UE oraz że zgodnie z dyrektywą 89/391/EWG⁽²⁸⁾ pracowników należy chronić przed wszelkimi zagrożeniami, w tym pojawiającymi się zagrożeniami; wzywa Komisję do dokładnej i pilnej oceny nowych i pojawiających się zagrożeń związanych ze zmianą klimatu dla bezpieczeństwa i higieny pracy, aby lepiej chronić pracowników przed narażeniem na wyższe temperatury, naturalne promieniowanie ultrafioletowe oraz inne powiązane zagrożenia i zagrożenia dla bezpieczeństwa, w szczególności w sektorach budownictwa, rolnictwa i usług publicznych; wskazuje, że role zróżnicowane ze względu na płeć skutkują również zróżnicowaną podatnością kobiet i mężczyzn na skutki zmiany klimatu oraz że zmiana klimatu pogłębia nierówności między kobietami a mężczyznami;

56. przypomina o konieczności podjęcia przez państwa członkowskie działań na rzecz realizacji podejścia „wizja zero” w zakresie zgonów związanych z pracą, zgodnie ze strategicznymi ramami UE dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2021–2027; podkreśla w tym kontekście konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy wszystkim pracownikom służb ratunkowych, w tym strażakom, którzy w trakcie swojej pracy są szczególnie narażeni na działanie czynników rakotwórczych; podkreśla znaczenie włączenia do krajowych strategii bezpieczeństwa i higieny pracy państw członkowskich regularnych szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i zarządzania ryzykiem dla pracowników służb ratowniczych, a także zapewnienia odpowiedniego sprzętu i materiałów ochronnych; wzywa Komisję, by nadzorowała realizację tych działań;

57. wyraża najgłębsze współczucie dla ludności Pakistanu, która ucierpiała z powodu śmiertelnego w skutkach kryzysu klimatycznego, i zauważa, że Pakistan w bardzo niewielkim stopniu przyczynia się do kryzysu klimatycznego; zauważa, że UE przeznaczyła początkowo 1,8 mln EUR na pomoc humanitarną dla ofiar powodzi, ale przyznaje, że nie jest to kwota wystarczająca, aby odpowiednio zaspokoić potrzeby ludności i społeczności dotkniętych powodzią;

⁽²⁸⁾ Dyrektywa Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy (Dz.U. L 183 z 29.6.1989, s. 1).

Czwartek, 15 września 2022 r.

58. podkreśla znaczenie dążenia do pełnego wdrożenia Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030; z zadowoleniem przyjmuje deklarację ministerialną przyjętą tego lata na Forum Politycznym Wysokiego Szczebla ds. Zrównoważonego Rozwoju, w której stwierdzono, że susze i powodzie są wyzwaniami o wymiarze globalnym, których skutki najbardziej odczuwają kraje rozwijające się oraz osoby znajdujące się w trudnej sytuacji, zwłaszcza ludy tubylcze i społeczności lokalne; przypomina krajom rozwiniętym, że powinny być solidarne z krajami rozwijającymi się, a w szczególności z krajami znajdującymi się w najtrudniejszej sytuacji;

59. przypomina, że lata 2021–2030 ogłoszono oenietowską dekadą odbudowy ekosystemów, i oczekuje, że w UE dekada ta upłynie pod znakiem odbudowy zasobów przyrodniczych; zachęca wszystkie strony Konwencji o różnorodności biologicznej do pilnego wdrożenia środków odbudowy zasobów przyrodniczych na swoich terytoriach;

60. zauważa, że kraje na całym świecie również ucierpiały z powodu poważnych i rekordowych susz, w tym rekordowej suszy w Chinach; wzywa do ściślejszej współpracy z partnerami międzynarodowymi, jeśli chodzi o susze, pożary lasów i inne skutki zmiany klimatu; wzywa UE, aby dążyła do pogłębienia dialogu na ten temat, w tym podczas COP27, w celu wymiany wiedzy i wspólnej poprawy zarządzania ryzykiem suszy;

61. podkreśla, że systemy wczesnego ostrzegania mają kluczowe znaczenie dla skutecznego przystosowania się, zwłaszcza w odniesieniu do pożarów lasów i powodzi, lecz nie są one dostępne dla dużej części świata; popiera inicjatywę WMO dotyczącą systemów wczesnego ostrzegania i ma nadzieję, że zostanie ona szybko wdrożona, aby uratować jak najwięcej żyć przed skutkami kryzysu klimatycznego; zachęca państwa członkowskie do dzielenia się technologią systemu wczesnego ostrzegania;

62. podkreśla, że według ONZ susza w Rogu Afryki naraża na głód 22 mln osób; zauważa, że kryzys klimatyczny i siły geopolityczne pogłębiają problemy z dostępem do żywności i głodem w krajach spoza UE; wzywa UE do priorytetowego traktowania spójnych i opartych na prawach człowieka strategii politycznych w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego; zwraca uwagę na to, że kryzys klimatyczny potęguje kryzys humanitarny na całym świecie, zwłaszcza w Afganistanie, gdzie susza jest jednym z czynników pozbawiających żywności 20 mln Afgańczyków;

63. podkreśla, że UE musi być gotowa na wysiedlenia wywołane zmianą klimatu, i uznaje potrzebę podjęcia odpowiednich działań w celu ochrony praw człowieka przysługujących ludności zagrożonej skutkami zmiany klimatu; uważa, że takimi przesiedleniami należy zająć się na szczeblu międzynarodowym; wzywa Komisję i państwa członkowskie do współpracy przy opracowywaniu międzynarodowych ram, które pozwoliłyby zająć się przesiedleniami i migracjami spowodowanymi klimatem zarówno na forach międzynarodowych, jak i w działaniach zewnętrznych UE; zachęca Komisję i państwa członkowskie do współpracy na rzecz wsparcia osób przesiedlonych z powodu zmiany klimatu, które nie mogą już żyć w swoich miejscach zamieszkania; podkreśla, że Komitet Praw Człowieka ONZ orzekł, iż przy rozważaniu deportacji osób ubiegających się o azyl państwa muszą brać pod uwagę wpływ kryzysu klimatycznego na prawa człowieka w kraju pochodzenia;

64. wzywa do zwiększenia inwestycji w edukację i propagowanie wśród obywateli europejskich wiedzy na temat klęsk żywiołowych; wzywa do propagowania Międzynarodowego Dnia Ograniczania Skutków Katastrof Naturalnych za pomocą widocznych inicjatyw UE;

o

o o

65. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.
